

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

Kanslifunktion – hemsida, administration och medlemservice

Föreningen har under året köpt 50 % kanslitjänst från Studieförbundet i Karlstad. Vår kanslist Helene Söderlind har under året bl a arbetat med att hålla hemsidan uppdaterad, ansvarat för utskick av medlemsinformation, kontrollerat medlemsavgifter och uppdaterat maillista och medlemsregister. Helene har också arbetat med planering av föreningens årsmöte, förmedlat kontakter mellan styrelsen och medlemmarna, men även andra som har kontaktat kansliet av olika orsaker. Sammanfattningsvis har Helene på många sätt underlättat styrelsens arbete och har även skött föreningens bokföring i samarbete med föreningens kassör.

Styrelsearbete

Styrelsen har under 2010 haft 9 protokollförda möten (varav 5 telefonmöten) och däremellan åtskilliga mail- och telefonkontakter. Kontakten med medlemmarna har till största delen gått via kansliet. Ett medlemsblad har skickats ut.

Styrelsen har genomfört aktiviteter utifrån samtliga punkter i verksamhetsplanen.

Årsmöte och konferens

Årsmötet hölls den 5 maj 2010 i Skandiahuset i Stockholm.

Styrelse valdes och verksamhetsplan och budget för det kommande året fastslogs.

Medlemmar ur styrelsen föredrog verksamhetsberättelsen för 2009 som godkändes av mötet.

Vibeke Bing informerade om olika nationella och internationella kontakter utifrån ett alltmer ökat intresse för den svenska familjecentralsidén. Förra årets motion om att i solidaritet stödja uppbyggnad av familjecentral i ett annat land har mött gensvar. Armenien eller Jordanien kan bli aktuella länder.

Gunnel Holmqvist berättade om det arbete som pågår i Samverkansgrupp föräldrastöd där regeringen tilldelar medel för utveckling av föräldrastödet i Sverige.

Under eftermiddagen hölls en föreläsning av Kerstin Neander, socionom och fil.dr, "Mötets magi - reflektioner om möten som kan bli betydelsefulla för barn och föräldrar". Därefter föreläste Lena Blom, leg psykolog och leg psykoterapeut, om "Föräldrar och spädbarn, Hagadal - ett stöd i starten" - om sekundär-preventivt arbete som gemensamt ansvar för landsting och kommun.

Nordisk konferens i Helsingfors den 6-7 maj

Vi var nästan 200 personer från Sverige som åkte till den nordiska familjecentralskonferensen i Helsingfors i maj. Sammanlagt deltog ca 500 deltagare från Norden och ytterligare några länder. Det sammanställdes ingen dokumentation från konferensen, men däremot finns möjlighet att ta del av åhörarkopior och bilder på vår egen hemsida www.familjecentraler.se. Klicka på Konferensdokumentation och vidare på Nordisk konferens 2010 – Åhörarkopior och bilder. Inför konferensen tog styrelsen hjälp av Thomas Johansson för att planera och organisera resan till och från konferensen – med båt och flyg. Många av oss valde att resa med båt från Stockholm till Helsingfors. Det blev en mycket vacker färd över ett alldeles spegelblankt hav. Väl på plats fick vi vara med om en konferens med spännande och variationsrika föreläsningar och seminarier. Några exempel på föreläsningar som blev mycket uppskattade var nationalekonom Ingvar Nilssons föreläsning om "Prevention och tidiga insatser – en kortsiktig samhällskostnad eller en långsiktig social investering med hög lönsamhet" och Generalsekreterare för Mannerheims barnskyddsförbund, Miriam Kallands föreläsning om "Barnets emotionella trygghet och hälsa".

Arbeta för ett nationellt/regionalt ansvarstagande och samordning för stöd och utveckling av familjecentralerna

Samverkansgrupp "Nationell strategi för utvecklat föräldrastöd – En vinst för alla".

Statens Folkhälsoinstitutet (FHI) fick under våren 2009 ett regeringsuppdrag "att fördela 70 miljoner kr inom ramen för Nationell strategi för ett utvecklat föräldrastöd "En vinst för alla". I uppdraget ingick även att skapa en samverkansgrupp som stöd för FHI för utveckling av föräldrastöd. Gunnel Holmqvist representerar FFFF:s styrelse i gruppen.

Under 2010 har samverkansgruppen träffats vid tre tillfällen á två timmar. Gruppen inbjöds till en seminariedag där alla kommuner plus forskargruppen redogjorde för sina projekt. På en av träffarna fick några i samverkansgruppen i uppdrag att ge en kort presentation av deras syn på föräldrastöd. Inga Gustavsson, med ett långt förflutet som psykolog inom mödra-barnhälsovården, beskriver sina tankar i ett avsnitt av boken "Ta föräldrar på allvar - Om föräldraskap och föräldrastöd".

I september gavs en kort presentation av de två nya utlysningarna inom föräldrastödsstrategin. Den ena som är på 60 miljoner har fokus på utvärderingsfrågor och där är den vetenskapliga granskningen viktig. Den andra utlysningen på 10 miljoner handlar om att utveckla riktat föräldrastöd till föräldrar till barn med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning.

Aktuell information gavs även om "70-miljonersuppdraget". FHI påbörjade under hösten en rundresa till projektkommunerna

Som ett led i regeringsuppdraget bjöd FHI in till ett Dialogforum, "Föräldrastöd i kommunerna så gör vi", där syftet var att utbyta erfarenheter, inspirera och sprida goda exempel på det lokala utvecklingsarbete som pågår kring föräldrastöd.

En pilotstudie av en Webbaserat enkät avseende öppna jämförelser föräldrastöd har genomförts under hösten.

En forskningskonferens med aktiva forskare inom preventivt arbete och föräldrastöd planerades.

Utgångspunkten för träffarna med FHI och samverkansgruppen fortsättningsvis kommer att utgå från behovet av stöd i de diskussioner som kommer genereras utifrån resultat av projekten. Hur hantera nyframkomna resultat och hur kan samverkansgruppen hjälpa till att sprida dem vidare? För mer information hänvisas till Folkhälsoinstitutets hemsida www.fhi.se

Vårdval

I januari skickade föreningen en skrivelse kallad *Konsekvenser av vårdvalets införande för familjecentralernas arbete i Sverige* till äldre- och folkhälsominister Maria Larsson och Anders Knape, ordförande i Sveriges kommuner och landsting. Föreningen har inte fått något svar på skrivelsen.

Stockholmsområdet har drabbats hårt av flera nedlagda familjecentraler i samband med vårdvalsinförandet. Inger Malm i styrelsen har gjort en kartläggning över Stockholmsområdet som ledde till en motion till landstingsfullmäktige.

En arbetsgrupp gällande frågan har bildats. Den består av intresserade personer ute i landet och sammankallande i gruppen har Anita Pfeiffer från styrelsen varit. Arbetsgruppen har planerat att besöka SKL i början av 2011 för att diskutera vårdvalets påverkan på familjecentralernas arbete. Goda exempel på avtalsskrivning från olika landsting i landet är utlagda på hemsidan under rubriken "Vårdval".

Stimulera till uppbyggnad och utveckling av regionala medlemsnätverk

Ett seminarium med regionala kontaktpersoner för familjecentralerna genomfördes i augusti på Sättra Bruk. Syftet var att fortsätta arbetet med att stödja uppbyggnaden av regionala nätverk och att få till stånd en ökad dialog mellan föreningen, de regionala nätverken och medlemmarna lokalt. Målet var att få såväl en lägesbild av aktuella frågor och att identifiera de viktigaste framtidsfrågorna som vi behöver arbeta vidare med. En strategi för en dialog mellan föreningens styrelse och de regionala nätverken samt mellan de olika regionala nätverken sinsemellan behövs skapas.

Följande fem huvudteman diskuterades:

1. Strukturfrågor – vårdval, organisation, styrning och ledning
2. Hur utvecklar vi gränsöverskridande team?
3. Föräldrastöd på Familjecentralen
4. Forskning/utvärdering/kvalitetssäkring
5. Regional samverkan – hur kan vi bli starkare tillsammans?

Ett viktigt resultat av mötesdagarna blev att många av landets regioner fick en kontaktperson gentemot styrelsen (för mer information läs dokumentationen som finns på hemsidan).

En ambition är att styrelsen och de regionala kontaktpersonerna träffas årligen - med nästa möte hösten 2011.

Helene Söderlind på kansliet har efter seminariet löpande fått in underlag för uppdatering av informationen under avdelningen Regionala nätverk på hemsidan. Informationen gäller existerande familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter, deras kontaktuppgifter och uppgift om befintliga samordnare/kontaktpersoner, samt vad som är aktuellt i de olika nätverken.

Arbetet fortsätter med att ytterligare utveckla avdelningen utefter medlemmarnas önskemål och behov.

Stödja utvecklingen av de olika professionernas yrkesroller för att främja det förebyggande arbetet och samverkansprocessen inom familjecentralen.

Socionomernas yrkesroll på Familjecentralen

Under verksamhetsåret har FFFF deltagit i en arbetsgrupp tillsammans med Akademikerförbundet SSR, och Föreningen Förebyggande Socionomer för att utarbeta en policy för förebyggande socionomer.

Policydokumentet kommer att antas av SSR:s styrelse under våren 2011

Pedagogernas yrkesroll på Familjecentralen

Under hösten har en arbetsgrupp med pedagoger som är regionala kontaktpersoner bildats. Syftet har varit att planera för en seminariedag för pedagoger i Uppsala den 7:e februari 2011. Gruppen har haft ett planeringsmöte i Stockholm och ett telefonmöte under hösten. Seminariet planeras att innehålla både några inspirerande föreläsningar och erfarenhetsutbyte kring pedagogens yrkesroll på den öppna förskolan i familjecentralen.

Verka för att olika kulturella aktiviteter ska ingå i familjecentralernas verksamhet

Arbetet med att få fart på "Biblioteksprojektet" har tyvärr misslyckats då vi inte har kunnat finna någon intresserad samarbetspartner. Vi tycker fortfarande att tanken med projektet är bra men väljer att lägga det på is i nuläget.

På inspirationsdagen för pedagogerna i februari 2011 ska vi göra ett försök att inventera de språkstimulerande och kulturella aktiviteter som bedrivs på FC i landet. Vi ser även fram mot konferensen i Umeå 2011 då temat för densamma är Kultur.

Forskning och utvärdering

Styrelsen fick i uppdrag vid den regionala nätverksträffen på Sätra Bruk att undersöka möjligheten att ge någon i uppdrag att göra en kunskapssammanställning där de viktigaste resultaten av avhandlingar, utvärderingar, kartläggningar mm som rör familjecentralens arbetsområde presenteras. Frågan gick till Vibeke Bing som tyvärr tackade nej på grund av tidsbrist. Styrelsen har ännu inte kunnat lösa denna fråga.

Delta i konferenser, nätverk mm för spridning av kunskap och information om familjecentralernas arbete

Under 2010 har representanter från föreningen medverkat och deltagit i flera konferenser och möten runt om i landet.

- **Förebyggande socionomer**

Inger Malm från styrelsen deltog på årets studiedagar för **Föreningen Förebyggande socionomer** som var förlagda till

Karlskrona den 27-29 september 2010. Årets tema "Barnets röst – att vara barn när föräldrar separerar" stod socionomen och forskaren Karin Lundén för i en intressant och givande föreläsning.

Arbetsdokumentet ang. policy för socialt förebyggande arbete diskuterades. Många viktiga aspekter lyftes fram om socionomens specifika yrkeskunskap. Här framhölls särskilt socionomens specialitet att i arbetet med individer, familjer och grupper växla

mellan de tre nivåerna universellt, selektivt och indikerat förebyggande arbete i syfte att få en helhetssyn av familjens sociala situation. arbetet med individer, familjer och grupper och kunna möta behoven .

Dessutom diskuterades utkastet till Policydokument om socionomrollen i socialt förebyggande arbete. Föreningen fick i uppdrag att fortsätta arbetet med socionomernas roll på familjecentraler och andra organiseringar av det förebyggande arbetet. Detta i synnerhet som SSR:s policydokument kommer att ha en bredare yrkesförankring än enbart socionomer.

- **SKL:s barnnätverk**

Föreningen har under 2010 erbjudits en plats i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) barnnätverk. Nätverket har funnits i 10 år och träffas två gånger per år. Deltagarna i nätverket kommer från landsting och nationella myndigheter och har som uppgift att stärka barnets rättigheter inom sina respektive verksamheter. Syftet med nätverket är att få aktuell kunskap inom området, utbyta erfarenheter och inspirera till fortsatt utvecklingsarbete. Föreningen kan i nätverket lyfta angelägna frågor som får en nationell spridning. Föreningens ordförande Tinna Cars Björling deltog på nätverksmötet i oktober 2010.

- **Regionala aspekter på kultur**

SKL, Sveriges kommuner och landsting bjöd in till konferens i Västerås 11-13 oktober 2010 tillsammans med Västerås stad och landstinget Västmanland för intresserade och berörda av kulturpolitikens utformning.

Konferensen om kulturpolitikens regionalisering och lokala förankring ska ses i ljuset av att ett beslut om den nya kulturpolitiken togs i december 2009. En samverkansmodell ska sjösättas. En modell där stat, regioner och kommuner tillsammans med kulturskapare och civilsamhälle ska komma överens om den kulturpolitiska utformningen i Sverige. FFFF blev intresserad av att delta bl.a. med tanke på föreningens idé om kulturella aktiviteter betydelse för hälsan. Inger Malm från styrelsen deltog i konferensen.

- **Ta parti för barnen**

”Ta parti för barnen” är ett samarbetsprojekt mellan olika organisationer i kampanjen Kraftsamling för barnen och var framtagen till Almedalsveckan i juli 2010. Boken Ta parti för barnen är ett av uttrycken för projektet. Här finns information om Samba och vilka organisationer som stödjer Sambas kampanj. Barns röster kommer till tals från olika organisationer som möter barn och på olika sätt stödjer barn.

FFFF blev inbjuden att stödja kampanjen Kraftsamling för barnen i samband med starten 2007. Syftet har hela tiden varit att väcka politikerns och beslutsfattarens engagemang och intresse för att samordna resurser för barn i riskgrupper.

På Internationella barndagen den 4 oktober var FFFF inbjuden att tillsammans med de andra organisationerna och Kraftsamling för barnen utvärdera och reflektera över resultatet. Inger Malm från styrelsen deltog på mötet.

Årets Familjecentral 2010

2010 blev det första året för utdelandet av det av FFFF inrättade stipendiet. Syftet är att uppmuntra allt det arbete som utförs på landets familjecentraler, ge massmedial uppmärksamhet och bidra med goda exempel.

11 nomineringar till stipendiet kom in från såväl enskilda familjecentraler som från föräldrar vid olika familjecentraler. De gav en provkarta på många fina familjecentralsverksamheter. En gedigen bakgrund till nomineringarna presenterades med verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser och utvärderingar.

Vännäs familjecentral blev den familjecentral som tilldelades Årets Familjecentral 2010. Motiveringen finns att läsa på FFFF's hemsida.

Riskbruksprojektet

Föreningen har sedan mars 2009 arbetat med projektet ”Familjecentralen som arena för riskbruksarbete” som finansierats med medel från Statens folkhälsoinstitut (FHI).

Syftet är att förstärka samhällets arbete med att förhindra och minska riskbruk av alkohol och tobak hos blivande föräldrar och föräldrar till barn 0-5 år. Projektet har drivits i nära samverkan med Stiftelsen Allmänna Barnhuset och det nationella Riskbruksprojektet som 2005 – 2010 har arbetat med att sprida information till bl.a. mödra- och barnhälsovården.

Projektet har avslutat sitt andra verksamhetsår. Arbetet har i huvudsak inriktat sig på familjecentralen som team och hur ny kunskap kan införlivas i verksamheten. Arbetet har inletts med utvecklingsdagar för ett antal familjecentraler från Örebro län, Halland samt Jämtland.

Dagarna har följts upp på hemmaplan vid två tillfällen. Temat har vid alla tillfällen varit team, samverkan och med inriktning mot riskbruk av alkohol. För att ha en stadig grund att stå på har Håkan Sandberg, som är teamforskare, används som resurs att leda arbetet.

Målet är att erfarenheterna från projektet ska resultera i en ”handbok” kring teamarbete för familjecentraler som planeras vara klar under 2011.

Inom projektets ram har även genomförts en utbildning för samordnare kring temat team och riskbruksarbete. 17 samordnare från Haparanda i norr till Båstad i Söder deltog vid den 2+2 dagar långa utbildningen. Under projektets gång har det blivit tydligt hur viktig samordnaren är och i förlängningen frågor kring styrning av verksamheten.

I början av april 2011 fick föreningen ytterligare medel från FHI för 2011. Medlen ska användas till fler utbildningar för samordnare/ motsvarande roll.

FFFF 10 år

År 2010 firade FFFF 10 år som förening. Med anledning av det togs det fram en historisk skrift om föreningen som finns att läsa på hemsidan. Det bestämdes att jubileet skulle firas den 27 maj 2010 och till den dagen trycktes det upp affischer och ballonger som delades ut på årsmötet och även fanns att beställa från kansliet. Ett förslag på tårtrecept fanns också framtaget och det finns fina bilder på olika tårtor och kalasfirande utlagt på hemsidan.

Internationellt utbyte

Förra hösten var Sverige värdland för EU. Föreningen var inbjuden att berätta om familjecentraler vid ett seminarium om barn och psykisk hälsa. Vibeke Bing höll ett kort framträdande där. Senare blev hon kontaktad av organisationen Eurochild och bjuden att prata på ett seminarium i Bryssel. Temat var hur föräldrar i Europa skall kunna förena familj- och arbetsliv. Man ville även diskutera ”positive parenting” och där föll temat familjecentral på plats. Under våren tog Vibeke hand om ett studiebesök på 30 personer från 6 olika europeiska länder som ville besöka Sverige och Danmark för att veta mer om ländernas familjepolitik. De besökte departementet och familjecentraler i Stockholm och Malmö och reste sedan vidare till Danmark. Holland har etablerat familjecentraler över hela landet och Vibeke har varit där på studiebesök. Årets tema barnfattigdom är uppmärksammat i hela EU och i november hade Eurochild konferens på samma tema i Örebro. Vid en workshop på den konferensen fick Vibeke återkoppling från svenska studiebesöket. Bulgarien ville bygga ut familjecentraler över hela landet och Irland ville följa efter. Intresset för våra familjecentraler har resulterat i att föreningen har tagit fram en informationsbroschyr på engelska som finns tillgänglig på hemsidan.

Att stödja uppbyggnad av familjecentral i annat land

För ett par år sedan föreslogs i en motion från Vibeke Bing att FFFF skulle engagera sig internationellt. Styrelsens uppfattning var att det inhemska arbetet skulle prioriteras så motionen avsågs. Emellertid visade flera enskilda medlemmar intresse och många rapporterade sinsemellan om allsköns internationella kontakter, oftast via studiebesök.

En grundtanke var att bidra till uppbyggnaden av en familjecentral i annat land och samtidigt lära något av kolleger, som jobbar under andra villkor. För närvarande söker vi kontakt med en familjecentral i Yerevan i Armenien. Familjecentralen har haft stöd från Pingstförsamlingen i Jönköping och visst kollegialt utbyte med Jönköpings familjecentraler.

Gävle den 10 maj 2011

För styrelsen

Tinna Cars-Björling
ordförande